

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ, ВИРОБІВ, КОНСТРУКЦІЙ І ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

УДК 624.01:691 (083)

АВТОР

ТАРАСЮК В.Г., канд. техн. наук, заступник директора ДП НДІБК

МІРОШНИК Т.П., завідувач відділу ДП НДІБК

АНОТАЦІЯ

Наведено шлях впровадження інноваційних будівельних матеріалів, виробів, конструкцій і технологій в Україні

This article describes the route for implementation of innovative construction materials, products, structures and technologies in Ukraine.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

інноваційні технології, нормативний документ, перевірка на відповідність

У кожній країні широкому використанню інноваційних (нових або модернізованих) будівельних матеріалів, виробів, конструкцій і технологій нерідко створює певні проблеми або навіть заважає відсутність чи недостатня повнота нормативних документів, що визначають

властивості і умови застосування цієї продукції.

Оскільки розробка нормативних документів потребує певних коштів та часу, законодавством більшості технічно розвинених країн для такої продукції передбачена відповідна процедура підтвердження придатності для застосування в будівництві з видачею документу, що свідчить про її схвалення.

В Україні підтвердження придатності у будівництві здійснюється згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2006 р. № 240 «Про затвердження Правил підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування» [1]. Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 20.03.2006 р. № 69 встановлено «Порядок проведення робіт з підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування в будівництві» [2]. Ці два документи складають правову основу функціонування підтвердження придатності у будівництві в нашій країні.

Методологічну базу процедури підтвердження придатності складають ДСТУ-Н Б А.1.1-99:2011 «Настанова експертам з підготовки висновку та проекту технічного свідоцтва придатності нових будівельних виробів для застосування» [3] та «Методичні рекомендації з процедури підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування на території України (відповідно до вимог Євродирективи 89/106/ЄЕС)».

Зазначений вище «Порядок ...» встановлює правила проведення роботи з розгляду заявок, погодження, проведення науково-технічної експертизи та випробувань будівельних виробів (у разі необхідності), розгляду матеріалів на секціях науково-технічної ради Мінрегіону, прийнят-

тя рішення президією науково-технічної ради, підписання, реєстрації та видачі технічного свідоцтва придатності будівельних виробів для застосування.

Згідно «Порядку ...» проведенню перевірки на відповідність вимогам безпеки для життя і здоров'я людини, майна та навколишнього природного середовища і підтвердженню придатності для застосування в будівництві підлягають нові матеріали, вироби та конструкції (далі – будівельні вироби), зокрема іноземного походження, виробництво, застосування та експлуатація яких не регламентовані національними стандартами, державними будівельними нормами і правилами, іншими нормативними документами.

Підлягають перевірці та підтвердженню придатності для застосування у будівництві:

1. Стінові будівельні матеріали.
2. Бетони, розчини, заповнювачі, опоряджувальні, декоративні склади, добавки для їх приготування.
3. Мінеральні та органічні в'язучі речовини.
4. Азбоцементні, керамічні матеріали та вироби.
5. Вироби та конструкційні елементи з пластмас.
6. Дорожні матеріали.
7. Покрівельні, гідроізоляційні та герметизуючі матеріали та вироби.
8. Теплоізоляційні, звукоізоляційні матеріали та вироби.
9. Скло будівельного призначення. Вироби та матеріали на його основі.
10. Вогнезахисні, біозахисні, антикорозійні суміші.
11. Конструкції каркасів будівель.
12. Огороджувальні конструкції.
13. Резервуари та ємності.
14. Конструкції та елементи прогонних будівель мостів та шляхопроводів.
15. Труби будівельного призначення, у тому числі з тепловою ізоляцією.
16. Несучі дерев'яні конструкції із клеєної та плитної деревини, вузлові з'єднання.
17. Вікна, вітрини, вітражі та профілі для їх виготовлення.
18. Двері, у тому числі протипожежні, ворота.
19. Конструкції, вузли, елементи та деталі будівель і споруд (за новими технічними рішеннями або новими будівельними технологіями), що не мають досвіду використання та надійність яких не може бути підтверджена методами розрахунку та проектування, діючими нормативними документами.
20. Труби, запорно-регульовальна арматура, фасонні частини, обладнання та пристрої для систем водо-, газо-, теплопостачання та каналізації.
21. Обладнання, арматура та повітроводи для систем вентиляції і кондиціонування повітря.

Придатність нових будівельних виробів для застосування в умовах будівництва і експлуатації об'єктів на території України підтверджується технічним свідоцтвом придатності будівельних

виробів для застосування (далі - технічне свідоцтво) встановленого зразка (додаток), яке видається Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Для одержання технічного свідоцтва заявник (виробник, постачальник, проектна, будівельна організація) направляє до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України заяву довільної форми з додаванням обґрунтованих матеріалів з технічними даними продукції, що пред'являється. До складу цих даних включаються (залежно від продукції): опис продукції, якості, характеристики, результати випробувань, технологічні параметри, креслення, інструкції щодо застосування, дані, що характеризують безпеку, надійність продукції, досвід її застосування.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України оцінює обґрунтованість, комплектність документів, що додаються до заявки, приймає рішення щодо необхідності проведення науково-технічної експертизи та випробувань будівельних виробів, про що повідомляється заявнику.

Технічне свідоцтво видається на основі документації, що надається заявником, а також у разі потреби висновків органів державних санітарно-епідеміологічного і пожежного нагляду і контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища, які засвідчують відповідність нової продукції вимогам безпеки для життя і здоров'я людей, їх майна і навколишнього середовища, та позитивного рішення науково-технічної ради Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, за необхідності, видає завдання виконавцям робіт з підготовки висновків щодо підтвердження придатності будівельних виробів для застосування та забезпечує конфіденційність розгляду інформації, що є комерційною таємницею заявника.

Виконавці робіт визначаються з числа базових організацій з науково-технічної діяльності у сферах будівництва, промисловості будівельних матеріалів, архітектури і містобудування за відповідними напрямками діяльності.

За необхідності проведення випробувань, заявник повинен надати у випробувальній лабораторії необхідну кількість зразків (проб) продукції для проведення випробувань і забезпечити проведення випробувань фрагментів конструкцій будівель та споруд.

Роботи з підтвердження придатності будівельних виробів для застосування, у тому числі з проведення науково-технічної експертизи та випробувань будівельних виробів, виконуються на договірних умовах у визначений ними строк.

У Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розглядаються матеріали заявника,

науково-технічної експертизи, органів державних санітарно-епідеміологічного і пожежного нагляду та контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища і, за умови позитивних висновків, питання вноситься до розгляду секції з питань технічного регулювання в будівництві науково-технічної ради Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства щодо можливості підготовки технічного свідоцтва.

Технічне свідоцтво видається безоплатно на три роки.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України може відмовити у видачі технічного свідоцтва у разі невиконання заявником вимог цього Порядку, або негативного висновку органів державних санітарно-епідеміологічного і пожежного нагляду і контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища.

Після усунення зазначених недоліків заявник може подати заявку до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України на видачу технічного свідоцтва.

Зареєстроване технічне свідоцтво та документи, на підставі яких воно видано, повинні зберігатися заявником не менше десяти років після закінчення терміну його дії. Протягом цього самого терміну Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України зберігає копії зареєстрованого технічного свідоцтва разом із супровідними документами.

Технічне свідоцтво дійсне на всій території України і є документом, що засвідчує придатність нових будівельних виробів для застосування за показниками, що наведені у технічному свідоцтві.

Одним із важливих положень запровадженої постановою КМУ системи легалізації нової продукції будівельного призначення в Україні є адаптація її до діючого законодавства в галузі стандартизації і сертифікації будівельних виробів країн Європейського Союзу згідно з директивою Ради Європейських співтовариств від 21 грудня 1988 р. (89/106/ЄЕС) щодо зближення чинних у державах – членах законів, регламентів та адміністративних положень стосовно будівельних виробів.

Цією директивою в країнах Європейського Союзу дозволяється застосування будівельних виробів, що відповідають основним шести вимогам до будівельних споруд протягом економічно обґрунтованого строку служби: механічний опір та стійкість; пожежна безпека; гігієна, здоров'я людей та стан навколишнього середовища; безпека експлуатації; захист від шуму; заощадження енергії та збереження тепла.

На рівні ЄС цю роботу очолює спеціально створена Європейська організація по технічному підтвердженню придатності продукції для будівництва (ЕОТА). Підтвердження придатності продукції з видачею документу - Європейське технічне схвалення (ЕТА), здійснюється в наступних випадках, коли:

- відсутні гармонізовані у рамках ЄС стандарти, що відносяться до цієї продукції;
- показники і характеристики продукції істотно відрізняються від встановлених у відповідних гармонізованих стандартах.
- У рамках кожної країни - члена ЄС, процедури технічної оцінки і підтвердження придатності інноваційної продукції з видачею відповідного документу про схвалення здійснюються органом, уповноваженим урядом країни. Наприклад, у Німеччині, Польщі у рік видається біля тисячі документів, рівня наших технічних свідоцтв і це без урахування ЕТА.

Сьогодні в Україні видано біля 300 технічних свідоцтв. Як правило, це інноваційні технології з Заходу. Палітра дуже широка, від поліетиленових труб до конструктивних систем будівель і споруд. Наш виробник чомусь надає перевагу технічним умовам на продукцію. Мабуть спрацьовує певний стереотип. Разом з тим, підтвердження придатності, особливо на початковому етапі впровадження продукції на ринку, є більш рентабельним чим технічні умови або стандарт, як за часом, так і за вартістю.

Практичне значення такого підходу полягає також у створенні сприятливих умов для прискорення впровадження в будівельній галузі нових прогресивних виробів, а також для більш обґрунтованого розроблення нормативних документів, що базується на результатах випробувань нової продукції в експлуатаційних умовах протягом дії технічного свідоцтва.

Тобто використання процедури підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування в будівництві дозволить значно скоротити час та витрати на легалізацію інноваційних технологій в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження правил підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2006 № 240.
2. Порядок проведення робіт з підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування в будівництві: Наказ Мінрегіону України від 20.03.2006 р. № 69.
3. Настанова експертам з підготовки висновку та проекту технічного свідоцтва придатності нових будівельних виробів для застосування: ДСТУ-Н Б А.1.1-99:2011. – К.: Укрархбудінформ, 2013. – III, 29 с. – (Національний стандарт України).